

Motion till riksdagen 2020/21:3301

av **Mats Nordberg (SD)**

Förbättrade förutsättningar för kärnkraft i statlig regi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstatligande av hela Vattenfall inklusive de kraftverk där Vattenfall är huvudägare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målen för Vattenfalls verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa Vattenfalls verksamhet utanför Sveriges gränser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva minst en reaktor i Ringhals vidare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Vattenfall ska planera för byggnation av ny kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera kraftledningskostnader i jämförelser mellan olika alternativ för byggnation av nya kraftverk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har allvarliga problem med elektricitetsförsörjningen till södra delen av landet. Efter energikrisen i början på 1970-talet gjordes en enorm samhällsinvestering i kärnkraft för att skapa en inhemsk elproduktion som skulle göra oss mindre beroende av importerad olja. Beroendet av importerade fossila bränslen för att driva kraftverk sågs som ett så stort hot mot Sveriges industri och allmänna välbefinnande, att ett stort program för snabb utbyggnad av kärnkraft genomfördes. Det var en samhällsinvestering av mycket stora mått, och ledde till att Sveriges elproduktion blev en av minst växthusgasgenererande i hela världen.

Sverige har nu försatt sig i en liknande situation igen. Genom att inte bygga nya reaktorer i takt med att de gamla fasas ut, har vi nu betydande problem med elförsörjningen i södra Sverige. Dessutom har fossilbaserade kraftverk fått drivas enkom för att hantera den uppkomna elbristen. Ansvar för den uppkomna situationen ligger helt på de politiska partier som i årtal motarbetat kärnkraften och de regeringar de ingått i. Genom årtal av omväxlande nybyggnadsförbud, forskningsförbud och ensidiga avgifter, har konstruktionen av nya reaktorer omöjliggjorts.

Situationen idag är att industriinvesteringar i elintensiv verksamhet knappast ens övervägs i Mälardalen och söderut, samtidigt som elpriserna skiljer sig markant mellan nord och syd.

Den pågående nedläggningen av Ringhals 1 kommer att göra situationen ännu värre.

Vattenfall är idag statligt ägt, men i flera stora bolag och kraftverk, däribland Ringhals, är Vattenfall däremot delägare. Detta är inte en önskvärd situation. Statligt ägande i industriell produktion bör finnas, men syftet ska då inte enbart vara att maximera vinsten, utan också att främja andra samhällsintressen. En jämförelse kan göras med Sveaskog, det statliga skogsbolaget. Sveaskog ska tjäna pengar till statskassan, men bör även utveckla och pröva nya effektiva metoder för att öka virkesproduktionen och för att främja biologisk mångfald. Med samma tankesätt bör Vattenfall ses som en strategisk tillgång för Sverige med uppgiften inte bara att tjäna pengar utan också att tillhandahålla elektricitet på långsiktigt, leveranssäkert och billigt sätt till medborgare och företag i vårt land. Det är ur denna synvinkel oroande när en ny vd tillsätts, som direkt efter sitt tillträde uttalar att Ringhals ska läggas ned av marknadsmässiga skäl, samtidigt som det finns så uppenbara samhällsekonomiska skäl som talar i motsatt riktning.

För att tydliggöra Vattenfalls huvudsakliga uppgift att tillhandahålla tillräckligt mycket och tillräckligt billig elektricitet för lång tid framåt, bör Vattenfall få nya mål, som tydligt uttalar att huvuduppgiften är säker och långsiktig produktion av el till företag och medborgare i Sverige. Regeringen bör verka för att Vattenfalls kraftverk ska vara helägda, så att dessa mål inte hamnar i konflikt med andra ägares intressen.

Stora statliga svenska bolag som Domänverket, ASSI Domän och Vattenfall har blivit kända för mindre lyckade stora investeringar i andra länder med stora förluster som resultat. Det är inte ändamålsenligt att Vattenfall som ett statligt företag skall engagera sig i stor skala utanför Sveriges gränser, såvida det inte rör sig om verksamheter med direkt koppling till den svenska verksamheten. Gränserna för engagemang utomlands för statliga företag, däribland Vattenfall, bör tydliggöras från statens sida.

Regeringen bör ålägga Vattenfall att planera för byggnation av nya kärnreaktorer.

Minst en reaktor i Ringhals bör vidare fortsätta att drivas, tills en ny reaktor närmar sig driftsättning.

Det planeras för stora investeringar i kraftledningar i Sverige. Till avsevärd del beror detta på behovet att ersätta el från kärnreaktorer som man planerar att ta ur bruk. Kostnaden för att skapa ny kraftledningskapacitet från norr till söder bör därför tydligt fördelas på och redovisas för de kraftverk varifrån elen skall överföras. Detta skulle dels styra mot nykonstruktion av kraftverk i de delar av landet där kraften kommer att förbrukas, dels minska påverkan på naturen av stora kraftledningar och slutligen göra jämförelsen mellan att bygga ny vindkraft eller ny kärnkraft mer rättvisande.

Mats Nordberg (SD)